

PHÂN TÍCH TÁC PHẨM SÀI GÒN TÔI YÊU CỦA MINH HƯƠNG

1. Dàn ý phân tích văn bản Sài Gòn tôi yêu

a. Mở bài:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm.

b. Thân bài:

- Vẻ đẹp của Sài Gòn:

+ Cuộc sống:

- Sài Gòn vẫn trẻ. Tôi thì đương già", "Sài Gòn vẫn trẻ như một cây tơ đương độ nõn nà, trên đà thay da đổi thịt...", sử dụng biện pháp so sánh và nhân hóa như vậy cho thấy được sự trẻ trung, sự sôi động của một thành phố đang độ phát triển.
- Sự độc đáo của thời tiết nơi đây, thời tiết có sự thay đổi bất ngờ, mang lại những cảm xúc bất ngờ.
- Âm thanh của cuộc sống: "Tôi yêu đêm khuya thưa thớt tiếng ồn. Tôi yêu phố phường náo động, dập diu xe cộ vào những giờ cao điểm. Yêu cả cái tĩnh lặng vào buổi sáng tinh sương". Sự sôi động, ồn ã của một thành phố trẻ trung, năng động, vừa là cái tĩnh lặng của đêm khuya, cả cái nhen thơ của buổi sáng tinh sương, thanh sạch mát lành.

+ Con người:

- Không có sự phân biệt về nguồn gốc quê quán của con người, có sự đa dạng về màu sắc văn hóa, đan xen với nhau tạo ra bầu không khí văn hóa đặc biệt, thể hiện sự mến khách, sẵn sàng dang tay chào đón bất kỳ ai của mảnh đất này.
- Chàng trai lại được tác giả khắc họa thông qua dáng vẻ, bản chất anh hùng của họ trong những lúc đất nước nguy cấp nhất, các cô gái và cả các chàng trai đều nguyện xung phong trận mạc, bảo vệ từng tấc đất quê hương xuyên suốt những năm 45-75.

- Tình yêu với Sài Gòn:

+ "Vậy đó mà tôi yêu Sài Gòn và yêu cả con người nơi đây, một mối tình dai dẳng bền chặt. Thương mến bao nhiêu cũng không uổng công, hoài của...", sử dụng điệp ngữ "tôi yêu..." để khẳng định tình cảm của Minh Hương, một tình yêu sâu nặng, gắn bó với mảnh đất Sài Gòn thân thương.

+ Tạo ra nhịp điệu cho câu văn, tựa như đoạn điệp khúc của một bài tình ca, như những đợt sóng tình cảm tuôn trào, là lời nhắn nhủ, mong mọi người đều dành một tình yêu dành cho Sài Gòn như tác giả, thể hiện tình cảm chân thành nồng hậu, cũng như lời chào đón của tác giả với mọi người đến mảnh đất ông xem là quê hương máu thịt này.

c. Kết bài:

- Tổng kết giá trị nội dung và nghệ thuật.

2. Cảm nhận tác phẩm Sài Gòn tôi yêu

Sài Gòn tôi yêu là một bài tùy bút nằm trong tập tùy bút - bút kí Nhớ... Sài Gòn tập I của Minh Hương. Sài Gòn tôi yêu là một cảm nhận sâu sắc và một mối tình đậm thấm chân tình của nhà văn với con người và mảnh đất mà ông gắn bó suốt mấy chục năm.

Bài tùy bút mở đầu bằng những ấn tượng chung về Sài Gòn: Sài Gòn cứ trẻ hoài như một cây tơ đương độ nõn nà, trên đà thay da, đổi thịt, miễn là cư dân ngày nay và cả ngày mai

biết cách tưới tiêu, chăm bón, traten trọng giữ gìn cái đô thị ngọc ngà này. Một sự cảm nhận thật độc đáo, với hình ảnh so sánh liên tưởng đầy bất ngờ, thú vị.

Ở đây không có sự phân biệt về nguồn gốc quê quán của con người, dù là người đến từ Bắc, Trung hay Nam, dù là dân tộc gì đi chăng nữa thì tất cả đều được gọi chung là người Sài Gòn, tổ hợp tạo nên một sự đa dạng về màu sắc văn hóa, đan xen với nhau tạo ra một hình thức, một bầu không khí văn hóa đặc biệt, thể hiện sự mến khách, sẵn sàng dang tay chào đón bất kỳ ai của mảnh đất này. Điều đó dường như đã trở thành một phong cách sống rất hồ hởi vui tươi nồng ấm của vùng đất này. Dựa vào khoảng thời gian gần 50 năm chung sống với người Sài Gòn, tác giả Minh Hương đã đưa ra một nhận xét rất thấm về con người nơi đây rằng "họ ăn nói tự nhiên nhiều lúc hề hà dễ dãi phần đông ít dằn dặt tính toán.

Người Sài Gòn cũng giống như hầu hết người lục tỉnh rất chơn thành, bộc trực". Từ đó đã tạo ra một phong cách riêng lối sống riêng cho người Sài Gòn nói riêng và người Lục tỉnh nói riêng ấy là sự chân thành, giản dị, bộc trực và tốt bụng. Sở dĩ có nét đặc biệt ấy là bởi vì, mảnh đất Sài Gòn là nơi tập hợp dân cư tứ xứ, từ đó họ đã khai phá đất đai, mở mang bờ cõi, cuộc sống của họ đã từ lâu gắn với thiên nhiên. Là những con người đi mở đất, xuất thân từ nông dân, mộc mạc, giản dị và gần gũi, thế nên lối sống của họ cũng vì thế mà trở nên phóng khoáng, thẳng thắn, không biết lươn lẹo, chua ngoa. Ngoài những đặc điểm chung của con người Sài Gòn tác giả còn đi vào hình ảnh của cô gái Sài Gòn với những đặc điểm riêng về trang phục, cách ăn nói cư xử "Các cô gái thị thiêng... ít nhiều thơ ngây". Trang phục, tóc buông hoặc tết, nón vải trắng, áo bà ba, quần đen rộng, đi guốc hoặc giày vải, xăng đan da, dáng vẻ thì vừa có cái yếu điệu thướt tha vừa khỏe khoắn mạnh mẽ. Có thể nói từ dáng vẻ đến trang phục của các cô gái đều toát lên sự trẻ trung năng động, tràn đầy sức sống. Bên cạnh đó tính cách của các cô gái nơi đây cũng được thể hiện thông qua dáng vẻ của họ với "cái e thẹn ngượng nghịu như vàng trắng mới ló,...Nụ cười nhiệt tình tươi tắn và ít phần thơ ngây". Còn hình ảnh các chàng trai lại được tác giả khắc họa thông qua dáng vẻ, bản chất anh hùng của họ trong những lúc đất nước nguy cấp nhất, các cô gái và cả các chàng trai đều nguyện xung phong traten mạc, bảo vệ từng tấc đất quê hương xuyên suốt những năm 45-75. Từ những nhận xét, cách quan sát tỉ mỉ, sự am hiểu của tác giả chúng ta có thể nhận thấy rất rõ ràng tình cảm của tác giả là sự yêu mến, gắn bó, coi mảnh đất Sài Gòn như là quê hương của mình.

Bài tùy bút kết thúc bằng việc khẳng định lại tình yêu son sắt thủy chung và mong ước tha thiết của nhà văn: Vậy đó, tôi yêu Sài Gòn và yêu cả con người ở đây. Một mối tình dai dẳng, bền chặt. Thương mến bao nhiêu cũng không uổng công, hoài của. Tôi mong ước mọi người, nhất là các bạn trẻ, đều yêu Sài Gòn như tôi. Cách kết thúc như vậy khiến cho chủ đề được xoáy sâu, nổi bật lên mà để lại những dư âm trong người đọc.

3. Phân tích văn bản Sài Gòn tôi yêu

Minh Hương (1924-2002), ông tên thật là Võ Văn Đài, quê ở Quảng Nam, ông vừa là nhà văn đồng thời cũng là một thầy giáo. Minh Hương là một nhà văn có giọng văn giàu cảm xúc. Văn bản Sài Gòn tôi yêu trích từ tùy bút Nhớ Sài Gòn, xuất bản năm 1994, là một trong những tác phẩm nổi tiếng và hay nhất của tác giả, thể hiện tâm tư cảm xúc và tình cảm gắn bó tha thiết, nỗi nhớ của tác giả với mảnh đất Sài Gòn yêu dấu.

Tình yêu của tác giả đối với mảnh đất Sài Gòn được thể hiện một cách xuyên suốt trong cả đoạn trích. Đầu tiên nó thể hiện ở cách mà tác giả cảm nhận về vẻ đẹp cuộc sống nơi đây, "Sài Gòn vẫn trẻ. Tôi thì đương già". Đối với tác giả thì "Sài Gòn vẫn trẻ như một cây tơ đương độ nõn nà, trên đà thay da đổi thịt...", việc sử dụng biện pháp so sánh và nhân hóa như vậy đã cho chúng ta thấy được sự trẻ trung, sự sôi động của một thành phố đang độ phát triển. Tiếp theo tác giả lại tiếp tục nhận định cuộc sống Sài Gòn thông qua những hình

ảnh thiên nhiên "Tôi yêu Sài Gòn da diết... Tôi yêu nắng sớm một thứ nắng ngọt ngào và buổi chiều lộng gió nhớ thương, dưới những cây mưa nhiệt đới bất ngờ. Tôi yêu thời tiết trái chững với trời đang ui ui buồn bã bỗng nhiên trong vắt lại như thủy tinh... cây xanh che chở". Cách sử dụng điệp ngữ liên tục "tôi yêu..." chính là cách mà tác giả bộc lộ trực tiếp và nhấn mạnh cái tính cảm của mình, cái cảm xúc của mình dành cho Sài Gòn cho thiên nhiên và cuộc sống của con người nơi đây.

Bên cạnh đó phép so sánh "...trong vắt lạ như thủy tinh" lại cho chúng ta thấy sự độc đáo của thời tiết nơi đây, thời tiết có sự thay đổi bất ngờ, mang lại những cảm xúc bất ngờ, ấn tượng sâu sắc trong lòng tác giả. Điểm thứ ba nữa về cuộc sống của Sài Gòn đó chính là âm thanh của cuộc sống "Tôi yêu đêm khuya thừa thớt tiếng ồn. Tôi yêu phố phường náo động, dập dìu xe cộ vào những giờ cao điểm. Yêu cả cái tĩnh lặng vào buổi sáng tinh sương...", cuộc sống nơi đây hiện lên với nhiều mặt khác nhau vừa là sự sôi động, ồn ã của một thành phố trẻ trung, năng động, vừa là cái tĩnh lặng của đêm khuya, cả cái nên thơ của buổi sáng tinh sương, thanh sạch mát lành. Như vậy từ cái nhận định chung của tác giả về bản chất của Sài Gòn - một thành phố trẻ trung, đến nhận định cụ thể về thời tiết khác biệt, về những âm thanh lúc náo nhiệt lúc lại tĩnh lặng, nên thơ ta đã thấy được tình cảm thấm thiết sâu nặng của Minh Hương dành cho Sài Gòn.

Minh Hương yêu Sài Gòn với tất cả những cái đáng yêu, cả những điều không mấy dễ chịu của nó. Dường như hình ảnh Sài Gòn đã ăn sâu vào trong tiềm thức, trở thành một phần máu thịt không thể thiếu trong cuộc sống của ông.

Tình yêu Sài Gòn sâu nặng khiến nhà văn có được cảm nhận thật chính xác và tinh nhạy về thành phố. Con mắt tinh tường của nhà văn nhận ra cả cái sắc nắng "ngọt ngào" buổi sớm mai, cái "nhớ thương" của cơn gió lộng buổi chiều, cái ào ào đột ngột của những cơn mưa nhiệt đới; cả sự "trái chững" của thời tiết đang ui ui buồn bã, bỗng nhiên trong vắt lại như thủy tinh; cả cái nhịp sống đa dạng của phố phường; thừa thớt về đêm khuya, náo động, dập dìu vào giờ cao điểm; cả cái không khí mát dịu, thanh sạch ở những con đường rợp bóng cây xanh... Tất cả đã tạo nên vẻ đẹp và những nét riêng biệt cho thành phố phương Nam này.

Không chỉ thể hiện tình cảm của mình với mảnh đất đáng yêu và trẻ trung này thông qua cách cảm nhận của tác giả về cuộc sống và con người nơi đây mà một lần nữa trong phần cuối của đoạn trích Minh Hương lại tiếp tục khẳng định nó thông qua những dòng văn đầy tha thiết, yêu thương. "Vậy đó mà tôi yêu Sài Gòn và yêu cả con người nơi đây, một mối tình dai dẳng bền chặt. Thương mến bao nhiêu cũng không uổng công, hoài của...". Một lần nữa tác giả lại sử dụng điệp ngữ "tôi yêu..." để khẳng định tình cảm của Minh Hương, một tình yêu sâu nặng, gắn bó với mảnh đất Sài Gòn thân thương. Không chỉ vậy nó còn tạo ra nhịp điệu cho câu văn, tựa như đoạn điệp khúc của một bài tình ca, như những đợt sóng tình cảm tuôn trào. Ngoài ra còn là lời nhắn nhủ, mong mọi người đều dành một tình yêu dành cho Sài Gòn như tác giả, thể hiện tình cảm chân thành nồng hậu, cũng như lời chào đón của tác giả với mọi người đến mảnh đất ông xem là quê hương máu thịt này.

Sài Gòn tôi yêu là một văn bản hay, về nghệ thuật có sử dụng những biện pháp tu từ quen thuộc, từ ngữ chọn lọc, đôi chỗ mang tính địa phương. Về nội dung Minh Hương đã thể hiện cho độc giả thấy được vẻ đẹp của Sài Gòn được tái hiện một cách sinh động về nhiều phương diện, bộc lộ tình cảm tha thiết, sâu nặng của tác giả đối với mảnh đất Sài Gòn yêu dấu.